అటాక్

వాళ్ళిద్దరూ మంచి స్నేహితులు. ఓ వల్లని సాయంత్రం డాబామీద కూర్చుని బాతాఖానీ వేస్తున్నారు. పరీక్షలు బాగా దగ్గర కొచ్చాయి. చదువు తున్నావా?!'' పవిట భుజం చుట్టూ తిప్పుకుంటూ అడిగింది కవిత.

"ఏం చదువో బాబూ! పుస్తకం ఎత్తుకోగానే న్నిద ముంచుకొస్తుంది...'' నోటి దగ్గర చిటికెలు వేసుకుంటూ నవ్వింది శైలు. శైలు ఓ ఆఫీసర్ కూతురు. కవిత మామూలు బడిపంతులు కూతురు. ఇద్దరి మధ్య చాలా కాలం నుండి చెరగని స్నేహం, కొన్ని విషయాలలో తేడాలున్నా...

"బగా చదివితే ఎం.బి. పంపాలని డాడీ కోరికట...మరి నువ్వు...''

"ఆ...ఎంత చదివినా పెళ్ళి తప్పదుకదా! ఇంటర్‌లో కాకపోయినా డిగ్రీలో వివాహం చేయా లని మా అమ్మగారి కోరిక'' నవ్వుతూ అంది కవిత.

"పెళ్ళి తప్పదంటావా?''

"అంతే కదా! డాక్టరయినా, ఐ.ఎ.ఎస్. ఆఫీస రయినా గృహిణి కావాల్సిందే!''

"అలాగే ఇక దాన్ని గూర్చి స్పీచ్ ఇవ్వకు. దగ్గర్లో తలనొప్పి మందులేవి లేవు. అవునూ నువ్వు ఎవర్ని చేసుకుంటావ్?'' అమాయకంగా అడుగుతున్న శైలు మాటలకు ఫక్కున నవ్వి "నాకేం తెల్సు? మా నాన్నా వాళ్ళు చూసిన వాళ్ళని. నువ్వూ అంతేగా?''

ఒప్పుకున్నట్టుగా తలూపింది శైలు.

"అయితే మనం మ్యారేజ్ అయ్యాక హనీ మూన్ ఏ వూరెడదాం?''

"ఎక్కడికో చోటుకిలే...''

"ఛ...అలా అనకు కవీ! ఇది మనిష్టం కదా! నాకేమో అమెరికా వెళ్ళాలని వుంటుంది. మరి నీకూ...''

"అరకులోయ...''

"అంతేలే! నీ మాటలు అలాగే వుంటాయిగా. లోయల్లోకి, కొండల్లోకి వెళ్ళి కుహూ కుహూ అని పాడుకోండి'' నవ్వింది శైలు.

** ** **

"మరి వాళ్ళిద్దరు ఇప్పుడేం చేస్తున్నట్లో...

శైలు అత్తగారింట్లో ఆరళ్ళు పడలేక, మతి తప్పి పుట్టింట్లోకి చేరిపోయింది. మైగాడ్! మరి కవిత? ఎలాగో కష్టాలకు తట్టుకుని, ఒద్దుకు చేరి యిప్పు డిప్పుడే ప్రశాంతమైన జీవితాన్ని అనుభవించబో తోంది. పో ఇద్దరూ అత్తగార్ల అటాక్‌కు గురి అయ్యారన్నమాట.

ఆ విలువలేక ఒకరు. విలచి ఒకరున్నారు... అనుకుంటున్నారు యిరుగు పొరుగు వీళ్ళని చూసి.

— డి. కుసుమకుమారి

ప్రశ్నార్థకం!

రవికి చిన్న వయసులోనే తల్లిదండ్రులు పోయారు.

అతను వారాలు చేసుకుని బ్రతుకుతూ కాయ కష్టం చేసి ఆ వచ్చే కొద్దిపాటి ఆదాయంతో పాత పుస్తకాలు కొని చదువుకుని ప్రైవేటుగా కట్టి 'ఇంటర్' పాసయ్యాడు.

కాలేజీలో చేరాలని ప్రయత్నించాడు.

అతడిని కొందరు పెద్దలు కూడా ప్రోత్సహించ డంతో అప్లికేషను ఫారాలు తెచ్చి అన్ని కాలేజీలకు దరఖాస్తులు పెట్టుకున్నాడు.

అంత మంచి మార్కులు వచ్చినా ఒక్క కాలేజీ లోనూ సీటు దొరకలేదు. తరవాత కారణం తెలి సింది.

దరఖాస్తు ఫామ్ పూర్తిచేసినప్పుడు అతడికి ఏ కులమో తెలియక- తెలిసినా కుల మతాల పట్టింపు లేని అతడు "కులం'' అన్న దానికెదురుగా "లేదు'' అని రాశాడు.

మరి ఆ మహానగరంలో ప్రభుత్వ కళాశాలలలో వెనుకబడిన జాతులవారికి, కులాలవారికి ప్రాధాన్యం. ప్రైవేట్ కాలేజీలలో- అగ్ర కులాలకి ప్రాధాన్యం. కొన్ని కాలేజీలలో ముస్లింలకి మాత్రమే ప్రాధాన్యం, క్రిస్టియన్స్‌కి మాత్రమే ప్రాధాన్యత నిచ్చేది కొందరు.

అలాగే సిక్కులు... గుజరాతీలు... ఇలా ఒక్కొక్క కులానికి, ఒక్కొక్క మతానికి ప్రాధాన్యం ఇచ్చి వారిని మాత్రమే కాలేజీల్లో తీసుకుంటారని తెలుసుకున్నాడు!

తాను జాతీ, మతం, కులం అన్నిటికీ 'లేదు' అని రాసినందువల్లనే సీటు రాలేదని గ్రహించాడు.

ఆఖరికి ఒకరి సలహాపై మండలాధిపతి ద్వారా తను వెనుకబడిన జాతివాడినని సర్టిఫికెట్ సంపా దించి తీసుకువెళ్ళాడు రవి. వెంటనే ప్రభుత్వ కళాశాలలో సీటు లభించింది.

కుల మత భేదాలు చూపకూడదంటూ ఉపన్యా సాలు ఇచ్చే పెద్దలు- వీటికెందుకు కింద ప్రాధాన్యా న్నిస్తారో అర్థం కాలేదు రవికి.

— ఆర్.ఎస్. హైమవతి

బ్రహ్మమాయ

వైకుంఠం అంతా అల్లకల్లోలంగా వుంది. అందరూ హడావుడిగా అటూ ఇటూ పరు గులు తీస్తున్నారు. ఎప్పుడు ఏ వార్త విన వలసి వస్తుందోనని మరి కొందరు భయపడు తున్నారు. మొత్తానికి అందరి గుండెల్లోను ఏదో ఒక రకమైన 'భయమే' చోటు చేసు కుంది. తొమ్మిది నెలలుగా ఎదురు చూసిన రోజురానే వచ్చింది.

సమయం దగ్గరపడుతున్న కొద్దీ లక్ష్మీదేవి ముఖం ఆందోళనతో నిండి శరీరం అంతా చిత్తడితో నిండిపోయింది. ఇంద్రుడు కదలక మెదలక స్థాణువులా నిలబడిపోయాడు. గంధర్వులు తాము ఆనందభైరవి పాడాలో, ముఖారి పాడాలోనని ఆ రెండు రాగాలూ సాధన చేస్తున్నారు. కిన్నెర, కింపురుషులు తాము గజ్జెకట్టాలో అక్కరలేదో నిశ్చయించుకోలేక పోతున్నారు. కలహా భోజనుడు వార్తలు చదవడానికై వార్తా సేకరణకి వచ్చాడు.

స్పెషలిస్టులందరూ వచ్చారు. ఎవరి అవసరం ఎప్పుడు వస్తుందోనని వారి వారి ఇన్‌స్ట్రుమెంట్స్‌తో సిద్ధంగా వున్నారు. హార్ట్ స్పెషలిస్ట్ కృత్రిమ గుండె, ఆక్సిజన్ సిలిండర్‌లతో సిద్ధంగా వున్నాడు. ఎనస్థీషియన్ మత్తుమందు ఇంజక్షన్ చేతిలో పట్టుకుని రెప్పవేయక అలాగే నిలబడ్డాడు.

లక్ష్మీదేవి తామిద్దరి మధ్య ఆ విషయం గూర్చి జరిగిన సంభాషణ గుర్తు తెచ్చుకుంటూ ఒక వంక ముసిముసిగా నవ్వుకుంటూ మరో వంక బింకంగా వుంది. ఏమి చేయడానికీ పాలు పోవడం లేదు.

ఇంత జరుగుతున్నా ఏమీ తెలియని విష్ణుమూర్తి మాత్రం ప్రశాంతంగా నిద్ర పోతున్నాడు.

వింత పశువు

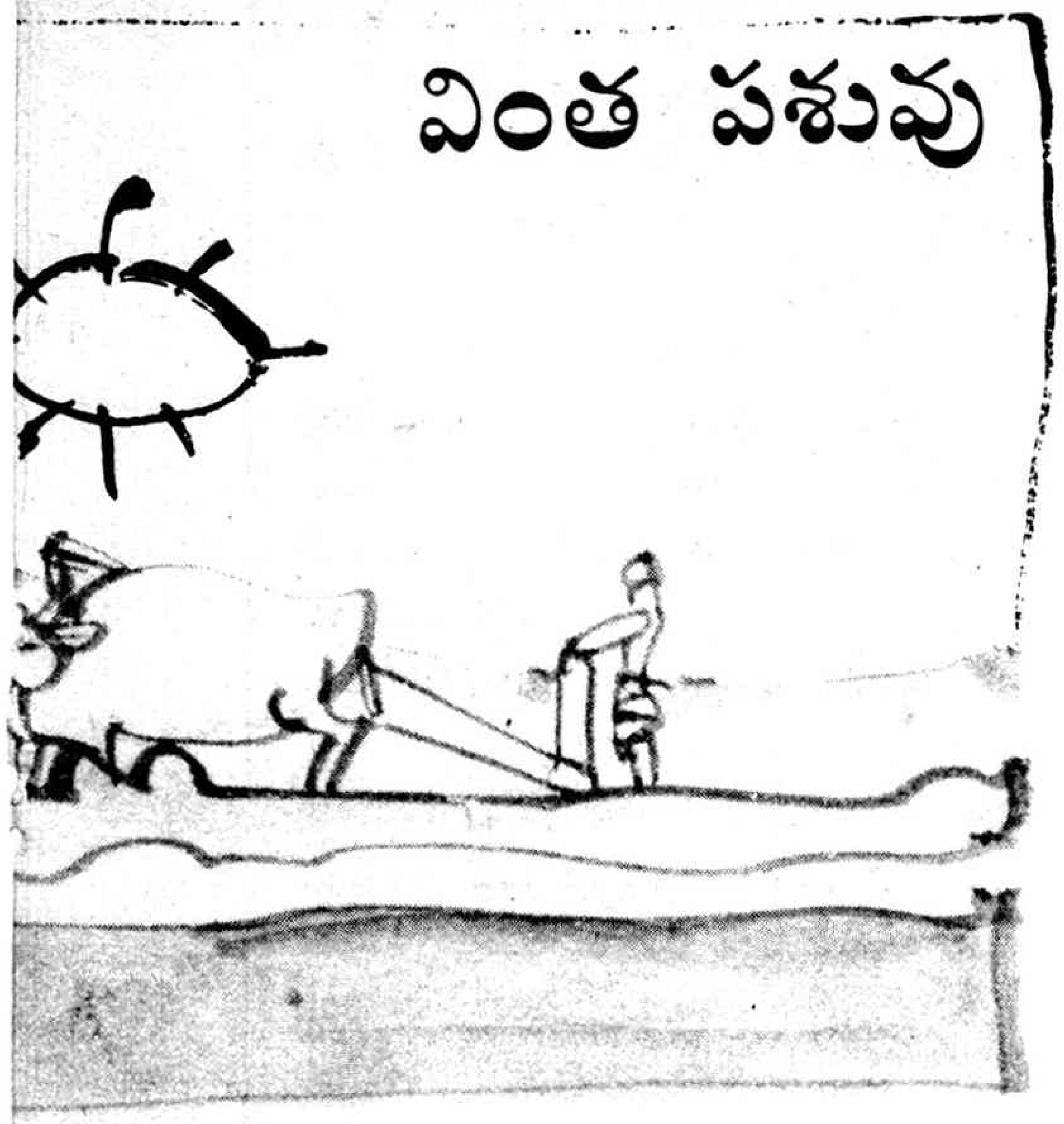

అప్పిగాడి తల బొప్పి కట్టింది! కళ్ళలో నీళ్ళు చిప్పిల్లాయి. ఎంత కప్పుపుచ్చుకుందామన్నా కుదరక భోరుమని ఏడ్చేశాడు! బొప్పికి కారణం - అప్పిగాడు చదూకుంటానని తన తండ్రితో చెప్పడమే! "యదవనాయాలా సదువు కావాలా..." అని అప్పి గాడి తండ్రి రంకెవేశాడు. నాతోపాటు సేద్యం చేసుకోక నువ్వు సదూకుంటుంటే నన్ను చోద్యం సూడమంటావా" అని చావ బాదేడు!

కొండంత దుఃఖం గుండెలో పొంగింది. రెండ్రోజులుగా పక్కింటి కరణంగారి అబ్బాయి శంకరం చెప్పించిన 'ఎ బి సి డి'లు గుర్తుకొచ్చేయి. శంకరం బాబుగారి మాటలూ గుర్తుకొచ్చేయి -

"విద్య లేనివాడు వింత పశు వన్నారు! చదూకున్నవాడికి దొరికినంత గౌరవం, మర్యాద ఎవరికీ దొరకదు. మన దగ్గర దొంగిలించలేని ధనం విద్యొక్కటే" బియ్యే పూర్తిచేసిన శంకరం మాటలు అప్పిగాడి మనస్సులో బలంగా నాటుకున్నాయా రోజు! మరీనాడు చదూకుంటానంటే అయ్య ఎముక లేరేస్తున్నాడు! ఏం చెయ్యాలో పాలు పోలేదు పదేళ్ళ అప్పిగాడికి!!

** ** **

తెల్లవారి లేచి వేపపుల్లతో పళ్ళు తోముకుంటున్న అప్పిగాడికి పక్కింటి కరణంగారింటి ముందు జనం గుమిగూడి వుండడంతో ఆశ్చర్యంగా వెళ్ళి చూసేడు.

లోపల్నించి పెడబొబ్బలు వినిపిస్తున్నాయ్!

లోపలి కెళ్ళి చూసేడు! అప్పిగాడి ఎద కుదేసి నట్టయ్యింది!

అక్కడ... పైన మారుకు తాడుతో వురి వేసుకున్న శంకరం శరీరం వేలాడుతోంది నిర్జీవంగా!

"...పట్నం సదువు సదివి ఇన్నేళ్ళైనా వుద్యోగం రాకపోవడంతో ఈ గోరం సేసుకున్నాడు" ఎవరో చెప్తున్నారు ఇంకొకరితో! అప్పిగాడికిప్పుడు పుస్తకాలు శవపేటికల్లా కనిపిస్తూంటే తండ్రి సాగుచేస్తున్న పొలం వైపు సాగిపోయాడు!

- మణిగోపాల్

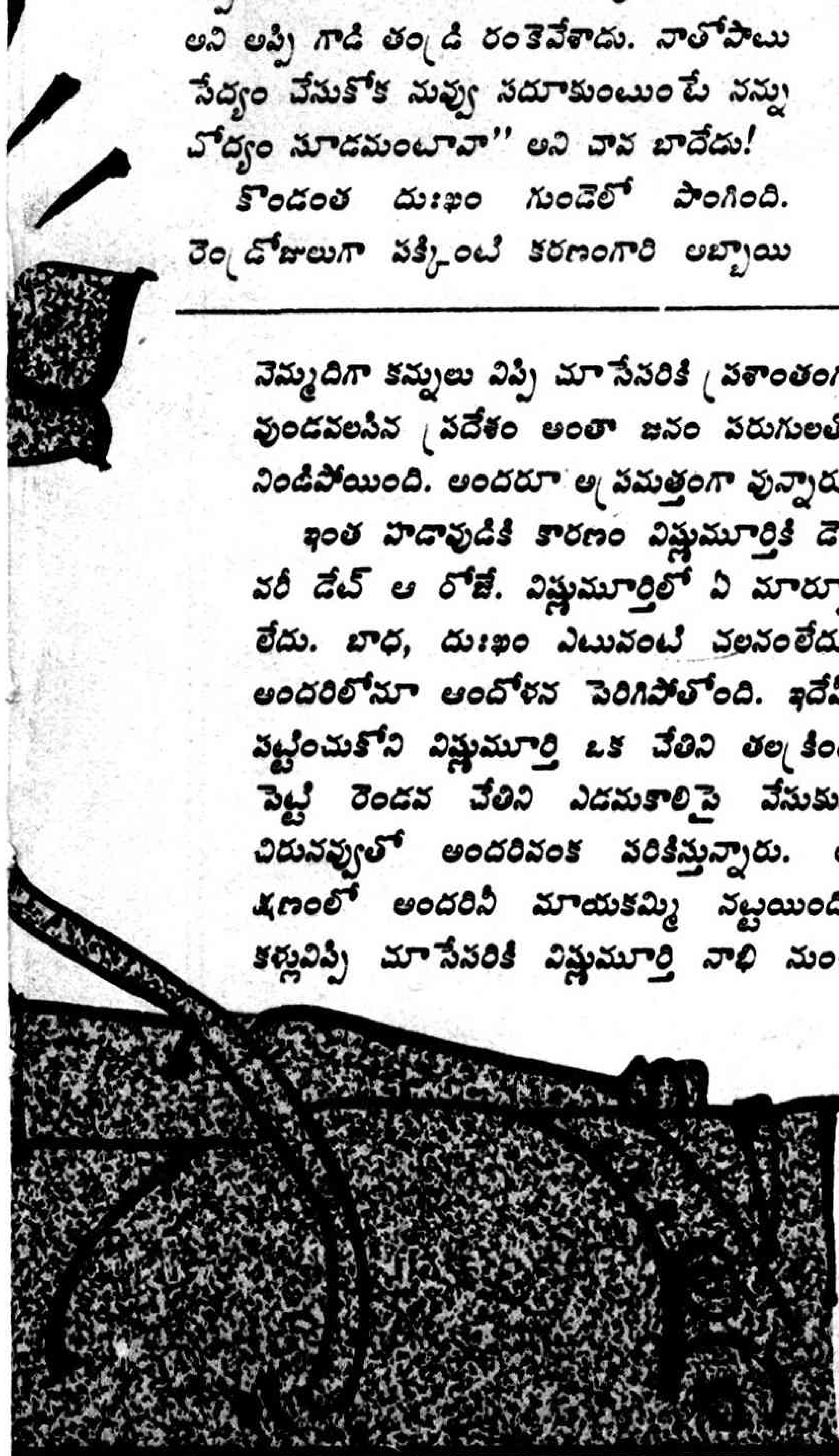

నెమ్మదిగా కన్నులు విప్పి చూసేసరికి ప్రశాంతంగా వుండవలసిన ప్రదేశం అంతా జనం పరుగులతో నిండిపోయింది. అందరూ అప్రమత్తంగా వున్నారు.

ఇంత హడావుడికి కారణం విష్ణుమూర్తికి డెలివరీ డేట్ ఆ రోజే. విష్ణుమూర్తిలో ఏ మార్పూ లేదు. బాధ, దుఃఖం ఎటువంటి చలనంలేదు. అందరిలోనూ ఆందోళన పెరిగిపోతోంది. ఇదేమీ పట్టించుకోని విష్ణుమూర్తి ఒక చేతిని తలక్రింద పెట్టి రెండవ చేతిని ఎడమకాలిపై వేసుకుని చిరునవ్వులో అందరివంక పరికిస్తున్నారు. ఆ క్షణంలో అందరినీ మాయకమ్మి నట్టయింది. కళ్ళువిప్పి చూసేసరికి విష్ణుమూర్తి నాభి నుంచి బంగారు కాంతులీనే ఎర్రని మొగ్గ వస్తోంది. ఒకటిగా... రెండుగా... వెయ్యి రేకులు విచ్చుకుని అందులోంచి నాలుగు ముఖాలతో 'ప్రజాపిత' అయిన ప్రజాపతి బ్రహ్మ ఉద్భవించాడు. లక్ష్మీదేవి మనసు ఉప్పొంగిపోయింది. గంధర్వులు ఆనంద భైరవి రాగం ఆలపిస్తుంటే కిన్నెర కింపురుషులు ఆనంద తాండవం చేస్తుంటే ఇంద్రుడు ఆనందోత్సాహాలతో తన సభవారందరికీ ఆ శుభ సందర్భంలో సెలవు ప్రకటించారు. ఆకాశవాణి వార్తలు చదివే నారదుడు మురారి 'కుమారుని' ప్రసవించాడు అని వినిపించాడు.

ఏ కష్టం లేకుండా తన తండ్రి తనను ప్రసవించినప్పటికీ తనకి ఆ యోగం వుందో లేదోననే భయంతో సృష్టించే పదవి తనకి రాగానే పిల్లల్ని కనే భారాన్ని పురుషుల నుంచి స్త్రీలకు ట్రాన్స్‌ఫర్ చేశాడు. పుట్టుకతోనే స్థితపరుడయ్యాడు కమలాసనుడు, చతుర్ముఖుడు అయిన 'మురారి సుతుడు.'*

— రోహిణి

పొదుపు

పొరుగూర్లో తనకంటే గొప్ప పిసినారి అయిన ధనవంతుడు రంగయ్యను కలిసి పొదుపు చేయడంలో ఇంకా కొన్ని మెలకువలు, జాగ్రత్తలు, పొదుపు వలన ప్రయోజనాలు అడిగి తెలుసుకుందామని పొరుగూరు బయలుదేరాడు సూరయ్య.

సాయంత్రం దీపాల వేళ అయింది. సూరయ్య వెళ్ళేసరికి రంగయ్య తనకున్న చిన్న పూరిపాక అరుగుమీద నూనె దీపపు కాంతిలో వడ్డీ లెక్కలు చూసుకుంటూ కూర్చునివున్నాడు. అతని చేతిలో విసనకర్ర కదలకుండా స్థిరంగా వుంది. తలను మాత్రం విసనకర్రకు దగ్గరగా అటూ ఇటూ త్రిప్పుతూ వున్నాడు. సూరయ్య రంగయ్యను పరిచయం చేసుకుని తను వచ్చిన పని చెప్పి వినయంగా నమస్కరించాడు. రంగయ్య వడ్డీల పద్దుల పుస్తకాన్ని, విసనకర్రను జాగ్రత్తగా పక్కన పెట్టి సూరయ్యను అరుగుమీద కూర్చోమని చెప్పి నూనె దీపం ఆర్పేశాడు.

"ఇదేమిటండీ దీపం ఆర్పేశారు?" అన్నాడు సూరయ్య ఆశ్చర్యంగా.

"నేను నోటితో చెప్పేది నీవు చెవులతో వింటావు. మధ్యలో దీపం ఎందుకు నూనె ఖర్చు. ఆ నూనెతో మరొక రోజు దీపం వెలిగించుకో వచ్చు. అలాగే పొదుపులో రకాలు వున్నాయి. నేను విసనకర్రతో విసురుకోను. అది నలిగిపోతుందని దాన్ని జాగ్రత్తగా స్థిరంగా పట్టుకుని తలను మాత్రం అటూ ఇటూ త్రిప్పుతాను. దీనివల్ల విసనకర్ర తరతరాలుగా చెక్కు చెదరదు" అంటూ "ఇక పొద్దుపోయింది. నీవు వెళ్ళిరా" అంటూ దీపం వెలిగించబోయాడు రంగయ్య.

సూరయ్య కంగారుగా "ఆగండి దీపం వెలిగించ వద్దు" అంటూ లేచి నిలబడ్డాడు.

"ఏమైంది?" అని అయోమయంగా అడిగాడు రంగయ్య దీపం వెలిగించడం ఆపి.

"ఇందాక మీరు దీపం ఆర్పినపుడు పంచ విప్పి మడతబెట్టి చేత్తో పట్టుకుని కూర్చున్నాను. మట్టి అరుగుమీద మాసిపోతుందని. చీకట్లో మీరు చెప్పేది నేను వినడం కోసం మధ్యన ఇస్త్రీ పంచ నలగడం దేనికని" అంటూ స్వగతంగా "దీని దుంపతెగ మూడు సంవత్సరాలు అయింది దీన్ని ఉతికి ఇస్త్రీచేసి. ఇంకా నలగలేదు" అని పైకే అన్నాడు పంచ మడత జాగ్రత్తగా విప్పి కట్టుకుంటూ.

రంగయ్య అమాంతం సూరయ్య కాళ్ళమీద పడి "మహాప్రభో మీరే నాకన్నా గొప్ప పొదుపరులు. నేనే మీ నుంచి చాలా నేర్చుకోవాలి. మీరే నా గురువు" అన్నాడు.

—బి. అమితా భాస్కర్